

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.21.045/2022/5. szám

A tanács tagjai: Salamonné dr. Piltz Judit a tanács elnöke

Dr. Zumbók Péter előadó bíró

Dr. Bajnok István bíró

Dr. Farkas Attila bíró

Dr. Gáspár Mónika bíró

A felperesek: Felperes1

(Cím2) I. rendű

Felperes2

(Cím2) II. rendű

Felperes3

(Cím2) III. rendű

Felperes4

(Cím2) IV. rendű

Felperes3

(Cím6) V. rendű

Felperes6

(Cím6) VI. rendű

A felperesek képviselője:

Boronkai-Gál Ügyvédi Iroda

(Cím9,

ügyintéző: dr. Gál Sándor ügyvéd)

Az alperes: Alperes1

(Cím1)

Az alperes képviselője:

Dömse Ügyvédi Iroda

(Cím10,

ügyintéző: dr. Dömse Boglárka ügyvéd)

Az alperes beavatkozója:

Alperesi beavatkozó1

(Cím8)

Az alperes beavatkozójának képviselője:

Dr. Hergert Ibolya ügyvéd

(Cím11)

A per tárgya: kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek:

I-IV. rendű felperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.019/2022/7.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Pécsi Törvényszék 15.P.20.391/2020/58/I.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezését hatályában fenntartja.

Kötelezi a II-III. rendű felpereseket, hogy 15 napon belül együttesen fizessenek meg az alperesnek 127.000 (százhuszonhétezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a 808.080 (nyolcszáznyolcezer-nyolcvan) forint meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A II-III. rendű felperesek élettársak, az I. és IV. rendű felperesek a gyermekeik, az V. és VI. rendű felperesek a III. rendű felperes szülei, az I. és IV. rendű felperesek apai nagyszülei. A VII. rendű felperes, a II. rendű felperes édesapja a keresetindítás után, 2020. április 5-én elhunyt.

[2] Az alperes a II. rendű felperes terhességeivel összefüggésben az Rh vércsoport-tulajdonság eltérés miatt szükséges kezelést többszörösen elmulasztotta, a 2016. október 21-én született I. rendű felperesnél így kialakult újszülöttkori sárgaság, az agyban és a gerincvelőben lerakódott bilirubin súlyos idegrendszeri károsodást okozott.

[3] Az I. rendű felperes állapota a testi, szellemi és mozgásfejlődés extrém súlyos elmaradásával járó maradványállapotnak felel meg. A pszichomotoros fejlődése jelentősen elmarad az életkorától, értelmileg súlyosan akadályozott, halmozottan fogyatékos személynek tekinthető. Érdemi mozgásokat nem végez, a beszéde nem alakult ki, a hallása károsodott. Az önkiszolgálási képesség kialakulása a további életszakaszaiban sem várható, mások segítségére, gondozására fog szorulni.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[4] A felperesek módosított keresetükben személyiségi jogaik alperes általi megsértésének megállapítását, valamint az alperes sérelemdíj és kártérítés megfizetésére kötelezését kérték.

[5] Az elsőfokú bíróság – a másodfokú bíróság Pf.III.20.078/2021/4/I. számú részítéletével jogerőre emelkedett – 15.P.20.390/2020/36. számú részítéletében a személyiségi jogsértés megtörténtének megállapítása mellett az alperest az I-VI. rendű felperesek javára sérelemdíj megfizetésére, míg a II-III. rendű felperesek részére az ingatlan átalakításával kapcsolatos kár megtérítésére kötelezte.

[6] A II-III. rendű felperesek a jogerős részítélettel el nem bírált keresetükben az alperest – egyebek mellett – gondozási költségre 2016. november 1-jétől havi 360.000 forint, így 2020. február 29-ig összesen 14.580.000 forint hátralék és annak 2016. november 1-jétől számított késedelmi kamata, 2020. március 1-jétől havi 360.000 forint járadék; közlekedési többletköltségre 2017. november 1-jétől havi 80.000 forint, így 2020. február 29-ig összesen 2.240.000 forint hátralék és annak 2017. november 1-jétől járó késedelmi kamata, 2020. március 1-jétől havi 80.000 forint járadék megfizetésére kérték kötelezni.

[7] Az alperes és beavatkozója érdemi ellenkérelmeikben a fentiekben ismertetett követeléseketösszegszerűségükben vitatták.

Az első- és másodfokú ítélet

[8] Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest – többek között – gondozás költségére 2.968.000 forint és abból 1.458.000 forint után 2018. november 1-jétől, 848.000 forint után 2020. március 15-től és 637.000 forint után 2021. november 1-jétől járó késedelmi kamat, valamint 2022. március 1-jétől 2022. október 31-ig havi 120.000 , 2022. november 1-jétől havi 240.000 forint járadék; közlekedési többletköltségre 4.160.000 forint és annak 2020. január 1-jétől járó késedelmi kamata, valamint 2022. március 1-jétől véghatáridő nélkül havi 80.000 forint járadék II-III. rendű felperesek mint együttes jogosultak részére történő megfizetésére kötelezte. Ezt meghaladóan a gondozási költség megtérítése iránti keresetet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I-VI. rendű felperesek részére együttesen 11.200.726 forint részperkölséget.

[9] A gondozási költség esetében abból indult ki, hogy a II-III. rendű felperesek a gyermek születésétől kezdődően napi 12 óra és 1.000 forint/óra díj alapulvételével terjesztették elő a járadékigényüket, és míg az alperes az óradíj mértékét nem vitatta, addig a napi 12 órás többletgondozási igényt eltúlzottnak tartotta. A szakvéleményben foglaltakra, az általános élettapasztalatra és az egyes életszakaszokra is figyelemmel azt állapította meg, hogy a II-III. rendű felperesek az I. rendű felperes 1-3 éves kora közötti időszakról kezdődően tarthatnak igényt a gondozási többletköltségre, mivel 1 éves korig nincs érdemi különbség az egészséges gyermek és az I. rendű felperes gondozási igénye között, majd ez a különbség fokozatosan növekszik azáltal, hogy az I. rendű felperes folyamatosan elmarad egy egészséges gyermek fejlődésének ütemétől. Az 1-3 éves kor között a többletgondozás mértékét – a II. rendű felperes részére megállapított otthongondozási díjra is utalva – napi 2 órában, és ennek alapján havi 60.000 forintban határozta meg. A többletgondozás mértékét a 3 és 6 éves kor között napi 4 órában, majd 6 éves kor felett napi 8 órában látta megállapíthatónak. Az 1 éves kortól az ítélethozatalig terjedő időszakra járó gondozási költség 4.858.000 forint összegéből levonta az alperes által az ideiglenes intézkedés alapján megfizetett 1.890.000 forintot, s így a lejárt többletgondozási járadék mértékét 2.968.000 forintban határozta meg. Ezen túlmenően az alperest 2022. március 1-jétől 2022. október 31-ig havi 120.000 forint, majd 2022. november 1-jétől véghatáridő nélkül havi 240.000 forint járadék megfizetésére kötelezte.

[10] A közlekedési többletköltség tekintetében kiemelte, hogy az nem merült ki a heti fejlesztésekben, mivel az I-III. rendű felperesek számos más városba, esetenként országba is

elutaznak, amire figyelemmel az utazási többletköltség pontosan nem munkáltható ki. A tényállásban rögzített és megfelelően alátámasztott, az elszámolás alapjául szolgáló kiindulási adatokat elfogadva, a többszöri külföldi utazásokra is tekintettel átalány-kártérítésként a keresetben havi 80.000 forintban megjelölt közlekedési többletköltséget nem tartotta eltúlzottnak.

[11] A perköltség viseléséről a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 81. § (2) bekezdése, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 2. § (1) és (2) bekezdése alapján határozott. Ennek során figyelembe vette az egyes felperesek pernyertességének arányát, és mivel a jogi képviselőjük által a megbízási szerződésben kikötött, a megítélt összeg 20%-ában és annak általános forgalmi adóval növelt összegében megjelölt sikerdíjat irreálisan magasnak tartotta, ezért azt a pernyertesség 10%-ában és annak az általános forgalmi adóval növelt mértékében számolta el. Az ügyvédi munkadíjat kerekítve összesen 11.000.000 forintban állapította meg, és azt a régi Pp. 81. § (2) bekezdése folytán már nem csökkentette az alperesnek a kismértékű pernyertessége alapján járó díjjal.

[12] A II-III. rendű felperesek és az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében részben megváltoztatta, és – egyebek mellett – az alperes által fizetendő gondozási költség hátralékos összegét 1.190.000 forintra, a 2022. március 1-jétől 2022. október 31-ig fizetendő járadék összegét havi 77.000 forintra, a 2022. november 1-jétől véghatáridő nélkül fizetendő járadék összegét havi 154.000 forintra; a közlekedési többletköltség hátralékos összegét 1.492.464 forintra, a 2022. március 1-jétől véghatáridő nélkül fizetendő járadék összegét 32.760 forintra; az elsőfokú perköltség összegét 5.537.600 forintra leszállította.

[13] A gondozás költségét illetően utalt arra, hogy a felperesek a kiegészítő szakvéleményben foglaltakra figyelemmel tévesen kifogásolták a szakértői megállapítások elsőfokú bíróság általi felülmérlegelését. Ezzel kapcsolatban figyelemmel volt arra, hogy az elsőfokú bíróság a többletigényekre vonatkozóan és életkori bontásban vált választ a szakértőtől, aki azonban a gyermek teljes gondozási szükségletét dolgozta ki, nem pedig a speciális állapotából következő többletigényt. A szakvélemény értelmezése mellett abban a kérdésben is egyetértett az elsőfokú bírósággal, hogy egy egészséges gyermek gondozási igénye különleges szakértelem nélkül is megítélhető. Osztotta az elsőfokú bíróságnak azt a mérlegelési szempontját, hogy egy egészséges gyermek önellátási készségének fejlődésével egyre több mindenre képes, azonban a 6 éves életkort megelőzően továbbra is elengedhetetlen mindezekben a szülői közreműködés és felügyelet, és csak az említett életkort követően csökken számottevően a gondoskodás és a foglalkozás munkaigényessége. Emiatt egyetértett azzal, hogy az elsőfokú bíróság által egy egészséges gyermek esetében az egyes életszakaszokra vonatkozóan meghatározott gondozási időszükségletre képest fennálló többlet az, amelynek megtérítésére a II-III. rendű felperesek igényt tarthatnak.

[14] A gondozási többlet mértéke mellett abban, a felek között vitás kérdésben is állást foglalt, hogy a II. rendű felperes részére az I. rendű felperes fogyatékosága folytán szükséges gondozási tevékenység okán folyósított szociális ellátás csökkent-e a gondozással felmerülő kárt. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását e vonatkozásban hiányosnak minősítette. Hangsúlyozta, hogy mivel nem a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:49. §-a szerinti, jogi értelemben vett beszámításról van szó, a pénzkövetelés beszámításának kizártságára vonatkozó rendelkezések nem relevánsak, és nincs jelentősége annak sem, hogy a követelésnek több jogosultja van, mivel a többalanyúság a jogosultság terjedelmét nem érinti. Ehhez képest a vitatott kérdést a károonszerzés tilalmára vonatkozó, a Ptk. 6:522. § (3) bekezdésében írt rendelkezés tükrében ítélte meg. Hivatkozott a

szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szoc. tv.) 38. §-ára, és kifejtette: a gyermekek otthongondozási díja (a továbbiakban: gyod) arra figyelemmel kerül megállapításra, hogy az ápolást végző személy teljes munkaidőben nem tud kereső tevékenységet folytatni, ezért az ellátás egyrészt a kieső munkajövedelmet kompenzálja, másrészt az ápolási tevékenységet is elismeri. Kétségtelennek tartotta, hogy a II. rendű felperes gyod-ra való jogosultsága a károkozásból származik, és így főszabály szerint annak összegét a kártérítés összegéből le kell vonni, kivételesen – indokoltság hiányában – azonban ez a levonás mellőzhető. Ebben a körben figyelembe vette a gyod rendeltetését, és egyetértett a felpereseknek azzal a hivatkozásával, hogy e pénzbeli szociális ellátás elsősorban a II. rendű felperes kiesett jövedelmét hivatott kompenzálni, amit alátámaszt, hogy a súlyosan fogyatékos gyermek gondozásával töltött időszak a nyugellátásra való jogosultság vonatkozásában szolgálati időnek minősül, és az ellátás után nyugdíjbiztosítási járulékot kell fizetni. Erre is figyelemmel azt a következtetést vont le, hogy a gyod elsősorban a munkaidőre eső gondozási tevékenység ellentételezésének tekinthető, és ezért annak összegével nem indokolt csökkenteni azt a kártérítést, amely a károsultnak a munkaidőt meghaladóan végzett gondozásért jár: utóbbit a gyod-tól függetlenül meg kell téríteni, míg a munkaidőben végzett gondozásért járó kártérítésből a gyod összegének levonása indokolt.

[15] Az elszámolás lebonyolíthatósága érdekében hétköznapiakon napi 8 órát tekintett munkaidőnek, és napi 16 órát olyan időszaknak, amelyben a gondozási szükséglet – elosztva – felmerül. Éppen ezért rögzítette, hétköznapiakon a munkaidő a gondozási időszak felének felel meg, és így a szükséges gondozás fele része munkaidőben, másik fele része munkaidőt meghaladóan végzett gondozásnak minősül, míg a hétvégi napokra eső gondozás teljes egészében munkaidőn kívül történik. A munkaidőn kívül történő gondozás időszükségletét napi 8 óra gondozás esetében havi 154 órában, napi 4 óra gondozás esetében havi 77 órában, napi 2 óra gondozás esetében pedig havi 38,5 órában határozta meg. Hivatkozása szerint ilyen mennyiségű gondozási munkát az alperesnek amellet is meg kell térítenie, hogy a II. rendű felperes gyod-ban részesül, az ezt meghaladó részből viszont az ellátás összegét le kell vonni. Az 1.000 forint/óra ellenérték alapulvételével a 2017 novemberétől 2022 februárjáig terjedő időszakra levonás nélkül megfizetendő hátralékos gondozási járadék összegét, az ideiglenes intézkedés folytán megtérült 1.890.000 forintra is figyelemmel 1.190.000 forintban állapította meg. A gyod levonásával érintett részt az említett időszak tekintetében összesen 1.720.000 forintban határozta meg, ami alacsonyabb, mint az alperes levonásra irányuló pontosított fellebbezési kérelmének tárgya, az ellátás folyósított mindenkor tényleges összege.

[16] A közlekedési többletköltség kapcsán előrebocsátotta, hogy az átalánykár a kártérítési jogban nem értelmezhető. A rendelkezésre álló adatok alapján elvégzett elszámolás során értékelte, hogy az alperes az elsőfokú eljárásban kimunkált havi rendszeres közlekedési költséget elfogadta, azt azonban a 2021. és 2022. évekre olyan módon tartotta indokoltnak számítani, hogy az elszámolás az időszaknak megfelelő üzemanyagárakat tükrözze. Ennek érdekében a Nemzeti Adó- és Vámhivatal által a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 82. § (2) bekezdése alapján közzétett, a fogyasztási norma szerinti üzemanyagköltség elszámolással kapcsolatosan alkalmazható üzemanyagárat vette figyelembe. Az alperes fellebbezését annyiban alaposnak találta, hogy a felperesek által kért módon az intenzív terápiás fejlesztéssel felmerülő utazási többletköltség nem volt elszámolható, miután a felperesek személyes előadásából is kitűnően nem volt szó arról, hogy a felperesek az érintett napokon a lakóhelyükről kétszer is utaznának. Emiatt azt állapította meg, hogy összességében az intenzív terápia többlet utazási költséggel nem jár. Figyelembe vette továbbá a gyermekneurológiai szakrendelésre történő évi négyszeri utazás költségét és a külföldi kezeléssel összefüggésben felmerült és kimutatott üzemanyagköltséget. A 2017. november 1-jétől 2022. február 28-ig felmerült teljes igazolt közlekedési többletköltség

összegét ezért 1.492.464 forintban határozta meg. A felperesek által előadott további utazások költségét annak igazoltságának, míg a 2021. május 15-én vásárolt éves autópálya-matrica költségét annak indokoltságának hiányában figyelmen kívül hagyta. A folyamatos járadék havi összegét 32.760 forintra szállította le, amit azzal indokolt, hogy a jövőben is előreláthatóan felmerül heti 4 utazás üzemanyagköltsége (havi 31.450 forint), valamint a gyermekneurológiai kontrollvizsgálatokra utazással járó költség (havi 1.310 forint).

[17] Az alperesnek az elsőfokú perköltség eltúlzott összegére történt fellebbezési hivatkozását megalapozottnak minősítette. E körben utalt arra, hogy a per számos részletkérdés kimunkálását igényelte, a nehézsége is ebben állt, mivel a jogi megítélése lényegében egyszerűnek volt tekinthető. A teljes marasztalási összeg 10%-ának megfelelő perköltséget ezért ugyanezt a számítási alapot elfogadva, az Ükr. 2. § (2) bekezdése alapján a kifejtett jogi képviseleti tevékenységgel arányban 5%-ra mérsékelte. Mindez – a jogerős részítéletre is figyelemmel meghatározott – 87.541.256 forint marasztalási összeg 5%-ának az általános forgalmi adóval növelt mértékét jelentette, és ebből levonta a jogerős részítéletben az alperes javára megállapított másodfokú perköltségnek a pernyertességgel arányban álló részét.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[18] A jogerős ítélet ellen az I-IV. rendű felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, amely annak hatályon kívül helyezésére, a gondozási költség tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatására és az alperesnek a keresettel egyező marasztalására, a közlekedési többletköltség és az elsőfokú perköltség vonatkozásában pedig az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult.

[19] Megsértett jogszabályhelyként a régi Pp. 206. § (1) bekezdését, a Szoc. tv. 1. § (1) bekezdését, 25. § (1) bekezdését, 38. §-át, 39/A. § (1) és (4) bekezdését, 40. §-át és 43. §-át, a Ptk. 6:51. § (1) bekezdés a) pontját és az Ükr. 2. §-át jelölték meg.

[20] A gondozási költség esetében hivatkoztak arra, hogy mindkét fokú bíróság helytelen, a szakvéleménnyel ellentétes álláspontot fogalmazott meg. Ezzel szemben a szakvélemény és a kiegészítő szakvélemény együttes értelmezése alapján egyértelműen megállapíthatónak tartották, hogy az I. rendű felperesnek minden életszakaszában szükséges a napi 10 óra időtartamú gondozása. Továbbra sem értettek egyet azzal, hogy a gondozás időszükségletét az életkor alapján differenciálni kellene. Sérelmezték, hogy a másodfokú bíróság a II. rendű felperes részére folyósított gyod összegével csökkentendőnek tartotta a járadék mértékét. Hangsúlyozták, hogy a gyod-nak és a perben érvényesített gondozási költséget pótló kártérítési járadéknak más a jogalapja: míg az előbbi egy jövedelem jellegű, azt kiegészítő, pótló ellátás, addig az utóbbi egy költség jellegű térítés. Utaltak arra, hogy a keresetükben érvényesített járadékköveteléssel szemben beszámításnak nem lehet helye. Azzal is érveltek, hogy az elsőfokú bíróság a járadék összegét a II-III. rendű felpereseknek mint együttes jogosultaknak ítélte meg, a gyod-ra viszont kizárólag a II. rendű felperes jogosult, ezért annak összegével a III. rendű felperes részére megállapított járadék összege semmiképpen sem csökkenthető. Előadták továbbá, hogy az I-III. rendű felperesek a keresetben egyetemlegesen kérték a szóban forgó járadék megfizetését, ezért annak összege erre tekintettel sem csökkenthető a II. rendű felperes részére megállapított gyod összegével.

[21] Állították, hogy a másodfokú bíróság a közlekedési többletköltséget pótló járadék összegének meghatározásakor a bizonyítékokat okszerűtlenül mérlegelte. Kiemelték, hogy az I. rendű felperes részéről mindig, folyamatosan merülnek fel újabb és újabb fejlesztő foglalkozások kezelések, amelyekre sokszor távoli városokban, vagy akár külföldön kerül sor. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság teljes mértékben helyesen állapította meg átalány-kártérítésként (általános kártérítésként) a járadék mértékét. Kifogásolták, hogy bár a K-ra történő rendszeres utazás tényét számlával igazolták, a másodfokú bíróság azt mégsem vette

figyelembe. A jogerős ítéletnek azzal a megállapításával sem értettek egyet, hogy az éves autópálya-matrica költsége nem indokoltan merült fel. Ezzel kapcsolatban előadták, hogy az I. rendű felperes az ország több pontjára jár fejlesztő foglalkozásokra, kezelésekre, és ehhez nyilvánvalóan elengedhetetlen az autópálya és egyéb útdíjköteles utak igénybevétele.

[22] Hivatkozásuk szerint az elsőfokú perköltség összegéről az elsőfokú bíróság határozott helyesen. Ezt azzal indokolták, hogy az elsőfokú bíróság által mérsékelt ügyvédi munkadíj összegének további mérséklése nem volt indokolt, és a másodfokú bíróság annak kellő indokát nem adta. Nem értettek egyet azzal, hogy az ügy jogi megítélése lényegében egyszerűnek volt tekinthető, amit azzal kívántak cáfolni, hogy a jogi képviselőjük már az elsőfokú eljárást megelőzően is nagy mértékű jogi munkát végzett, az elsőfokú eljárásban tartott 26 tárgyaláson személyesen részt vett, és 31 beadványt szerkesztett. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság által meghatározott perköltség összege a megyében kialakult gyakorlatra figyelemmel sem volt eltúlzott.

[23] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[24] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

[25] A Kúria a régi Pp. 275. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelem keretei között eljárva, a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott – az elsőfokú bíróság ítéletének a keresetet a gondozási költség tekintetében részben elutasító rendelkezését helybenhagyó, valamint az elsőfokú bíróság ítéletét a közlekedési többletköltség és az elsőfokú perköltség vonatkozásában részben megváltoztató – rendelkezése az I-IV. rendű felperesek által megjelölt és érdemben vizsgálható okokból nem jogszabálysértő.

[26] A gondozási költség esetében abból kellett kiindulni, hogy a II-III. rendű felperesek – a követelés megnevezése ellenére – a keresettel érvényesített további járadékigényekkel egyezően itt is az I. rendű felperes egészségkárosodásával kapcsolatban felmerült többletkiadásaikat kérték megtéríteni. Az elsőfokú bíróság ennek megfelelően a szakvélemény kiegészítésének elrendelésekor arra vonatkozóan nyilatkozta a szakértőt, hogy az I. rendű felperes egy egészségesen született gyermekhez képest – koronkénti bontásban – milyen időtartamban szorul többletgondozásra. A szakértő ugyanakkor e feladatmeghatározástól eltérően a gondozás teljes időszükségletéről nyilvánított véleményt. A bíróságok ezért nem a szakvéleménnyel ellentétes álláspontot fogalmaztak meg, hanem annak helyes értelmezésével, egy egészséges gyermek köztudomású ténynek tekintett (az általános élettapasztalat körébe sorolt) gondozási időszükségletére figyelemmel határozták meg a többletgondozás mértékét. A felülvizsgálati kérelemben is kifogásolt, életkor szerinti különbségtétel alapját pedig a szakértőnek a kiegészítő szakvéleményben részletezett megállapításai jelentették. Ez a bizonyítékmérlegelés nem volt okszerűtlen, és megfelelt a régi Pp. 206. § (1) bekezdésében foglalt követelményeknek.

[27] A másodfokú bíróság az alperes által a gondozási költségre tekintettel fizetendő járadék mértékét a II. rendű felperes részére folyósított gyod levonásával határozta meg. Ennek indoka azonban nem a pénzkövetelések Ptk. 6:49. § (1) bekezdése szerinti beszámítása volt, és ezért a felülvizsgálati kérelemben feltüntetett, a beszámítás kizártságának egyik

különleges szabályát tartalmazó Ptk. 6:51. § (1) bekezdés a) pontjának megsértése fel sem merülhetett. Emellett a II-III. rendű felperesek a felülvizsgálati kérelemben is megismételték azt az érvelésüket, hogy a járadék mértéke a több jogosultra tekintettel sem lett volna csökkenthető az említett szociális ellátás összegével. Ez a konkrét jogszabályhely megjelölését nélkülöző felülvizsgálati támadás ugyanakkor érdemben nem volt vizsgálható [régi Pp. 272. § (2) bekezdés, 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. és 4. pont]. A másodfokú bíróság a II. rendű felperest megillető szociális ellátást a károsodás következtében előállt vagyoni előnynek minősítette, és ezért azt a káronszerzés tilalmának a Ptk. 6:522. § (3) bekezdésében írt főszabályának alkalmazásával a kártérítés összegéből levonta. Ennélfogva a felülvizsgálati kérelemben az utóbbi jogszabályhely megsértésére történő hivatkozás sem lett volna mellőzhető, anélkül az előzőekben ismertetett jogi következtetés megfélelőségének kérdésében sem lehetett érdemben állást foglalni. Ehhez képest a Szoc. tv. II-III. rendű felperesek által feltüntetett rendelkezéseinek, s közülük a másodfokú bíróság által is felhívott Szoc. tv. 38. §-ának csupán abból a szempontból volt jelentősége, hogy a gyod rendeltetése annak figyelembevételével volt meghatározható. Ezzel kapcsolatban viszont a másodfokú bíróság a felperesekkel egyező álláspontot fejtett ki, és egyetértett azzal, hogy a kérdéses pénzbeli szociális ellátás elsősorban a II. rendű felperes kieső jövedelmét hivatott kompenzálni. Egyebekben a II-III. rendű felperesek a jogerős ítélet indokolásában részletesen bemutatott járadékszámítás helyességét nem vitatták, e körben külön jogszabálysértésre nem hivatkoztak.

[28] A másodfokú bíróság a közlekedési többletköltség miatti járadékigénnyel kapcsolatban – az elsőfokú bíróságtól eltérően – helyesen mutatott rá arra, hogy a II-III. rendű felperesek e költségeik átalánykárként történő megtérítését megalapozottan nem kérhették. Míg a Ptk. 6:531. §-ában szabályozott általános kártérítés alkalmazásának feltétele, hogy a kár mértéke nem állapítható meg, addig a régi Pp. 206. § (3) bekezdése a szabad belátás szerinti döntést, a kártérítés vagy egyéb követelés összegének a per összes körülményeinek mérlegelésével történő meghatározását abban az esetben teszi lehetővé, ha az a szakértői vélemény vagy más bizonyíték alapján nem állapítható meg. Ilyen, a kár mértéke tekintetében mutatkozó bizonyítási nehézség azonban a szóban forgó követelés esetében nem állt fenn. A II-III. rendű felperesek az I. rendű felperes egészségi állapota miatt indokolt gyógykezeléseken, fejlesztő foglalkozásokon való megjelenéssel a jövőben is rendszeresen felmerülő utazási költségeik járadék formájában történő megtérítését kérték. A másodfokú bíróság az ezzel összefüggő elszámolást helytállóan, a rendelkezésre álló peradatokkal igazolt utazási célok, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal által közzétett, a fogyasztási norma szerinti üzemanyagköltség elszámolással kapcsolatosan alkalmazható üzemanyagárak figyelembevételével végezte el. Bizonyításra a keresetben állított egyes, az alperes részéről vitatott utazások tényének, továbbá az egyébként bizonyítottan felmerült utazási költségek indokoltságának megállapításához volt szükség. A másodfokú bíróság pedig a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott bizonyítékmérlegelési hibát e körben sem vétett, a jogerős ítélet indokolása a régi Pp. 206. § (1) bekezdését sértő, nyilvánvalóan okszerűtlen következtetést (BH 2013.119.II.) nem tartalmazott. A felperesek részéről csupán állított, de megfelelő módon nem bizonyított utazásoknak, valamint – a rendszeres úti célokra tekintettel – az éves érvényességű autópálya-matrica megvásárlásának költsége a járadék mértékének meghatározásakor nem volt figyelembe vehető.

[29] Az elsőfokú perköltség összegét érintő felülvizsgálati támadás a következők miatt nem volt megalapozott. Az Ükr. 2. § (2) bekezdése az ügyvédi megbízási szerződésben kikötött munkadíj, míg az Ükr. 3. § (6) bekezdése a pertárgyérték alapján meghatározható

ügyvédi munkadíj mérséklését abban az esetben teszi lehetővé a bíróság számára, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel; ezt a döntését a bíróság indokolni köteles. Az Ükr. 3. § (6) bekezdésének az alkalmazása opcionális a bíróságok számára, arról diszkrecionális jogkörükben dönthetnek (Kúria Pfv.III.20.995/2020/7.). A bíróság a pernyertes fél részére járó perköltség megállapítása során mérlegeli, hogy a felszámított összeg ténylegesen milyen mennyiségű, terjedelmű munka esetében fizetendő, a kifejtett munkával arányban állónak tekinthető-e (Kúria Kpkf.III.39.073/2022/2.). Az adott esetben a másodfokú bíróság az alperes által a felperesek részére elsőfokú perköltségként fizetendő ügyvédi munkadíj Ükr. 2. § (2) bekezdése szerinti mérséklésének indokát adta: a kifejtett jogi képviseleti tevékenység munkaigényességét, egyúttal a per lényegében egyszerű jogi megítélését is figyelembe véve a kikötött munkadíj összegét eltúlzottnak tartotta. Ezek a mérlegelési szempontok – a felülvizsgálati kérelemben kifejtettekkel szemben – egymástól függetleníthetőek voltak, hiszen a jogerős ítélet indokolása szerint a per nehézsége abban állt, hogy a jogi képviselő részéről számos részletkérdés kimunkálását igényelte. Ez a mérlegelésen alapuló és a szükséges mértékben indokolt rendelkezés ezért nem sértette az Ükr. 2. § (2) bekezdését.

[30] A Kúria a kifejtettekre figyelemmel, a régi Pp. 275. § (3) bekezdése szerint a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezését hatályában fenntartotta.

Záró rész

[31] A Kúria a régi Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazott Pp. 78. § (1) bekezdése szerint, az Ükr. 3. § (2) bekezdés a) pontjára, (5) és (6) bekezdésére, valamint 4/A. § (1) bekezdésére tekintettel kötelezte a felülvizsgálati eljárásban pervesztes II-III. rendű felpereseket az alperes részéről felmerült – a ténylegesen kifejtett jogi képviseleti tevékenység arányában, a felülvizsgálati ellenkérelem tartalmának figyelembevételével megállapított, az általános forgalmi adót is tartalmazó ügyvédi munkadíjból álló – felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére.

[32] Az I-IV. rendű felperesek teljes személyes költségmentessége miatt meg nem fizetett, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdése és 50. § (1) bekezdése alapján meghatározott mértékű felülvizsgálati eljárási illetéket az Itv. 74. § (3) bekezdése folytán alkalmazott, a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a értelmében az állam viseli.

[33] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274.§ (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

[34] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a régi Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

A döntés elvi tartalma

[35] I. Az ügyvédi megbízási szerződésben kikötött munkadíj, valamint a pertárgyérték alapján meghatározható ügyvédi munkadíj mérséklését a jogszabály abban az esetben teszi lehetővé a bíróság számára, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel; ezt a döntését a bíróság indokolni köteles.

[36] II. A konkrét jogszabályhely megjelölését nélkülöző felülvizsgálati támadás érdemben nem vizsgálható.

Budapest, 2023. március 28.

Salamonné dr. Piltz Judit s.k. a tanács elnöke, Dr. Zumbók Péter s.k. előadó bíró, Dr. Bajnok István s.k. bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró, Dr. Gáspár Mónika bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző